Otto Ruokolainen
Hanna Ollila

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemistilaisuus 29.09.2026

Viite: Lausuntopyyntönne 23.09.2026

Eduskuntakuuleminen. Sosiaali- ja terveysvaliokunta tiistai 29.09.2026 klo 11.30. HE 145/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitusta esityksestä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavan tupakkalakia siten, että asuntoyhteisöille annettaisiin oikeudet päättää tupakointikiellosta asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluvilla parvekkeilla, huoneistojen käytössä olevissa ulkotiloissa ja huoneistojen sisätiloissa. Sähkösavukkeiden käyttö sisältyisi kiellon piiriin. Esityksessä ehdotetaan myös kiellettävän kannabinoideja sisältävien tupakkatuotteiden ja tupakan vastikkeiden myynti ja muu luovuttaminen. Lisäksi esitetään täsmennettävän ja selkeytettävän LVV:n velvollisuuksia ja mahdollisuuksia muun muassa periä tupakkalain mukaisia valvontamaksuja.

THL kannattaa esitystä muilta osin sellaisenaan, mutta esittää muutosta tupakkalain 79 §:n. Tämän lisäksi THL haluaa muistuttaa valiokuntaa ikärajan noston kiireellisyydestä.

79 § Tupakoinnin kieltäminen asuntoyhteisön huoneistoissa

THL:n kanta: Tupakointi asuinyhteisöjen parvekkeilla, huoneistojen käytettävissä olevissa ulkotiloissa ja huoneistojen sisätiloissa kielletään tupakkalain 79 §:ssä.

Oikeus terveyteen ja terveelliseen ympäristöön on ihmisoikeus, joka tulisi ottaa lähtökohdaksi asuntoyhteisöjen tupakointikieltoja kehitettäessä. Kattava suoja tupakansavulle altistumiselta on tärkeää myös tupakkalain tavoitteen näkökulmasta. THL katsoo ristiriitaiseksi sen, että tupakointi on laajasti kielletty erilaisissa sisätiloissa tupakkalain perusteella, mutta asuinyhteisöjen osalta asuinyhteisöt olisivat itse vastuussa kiellon asettamisesta. Eritoten lasten ja muiden haavoittuvaisten ryhmien terveyden suojelun kannalta olisi tehokkaampaa, jos tupakointi asuntoyhteisöissä olisi kielletty tupakkalain perusteella eikä kielto olisi taloyhtiön itsensä päätettävissä. Erityisesti huoneenvuokralain tupakointikiellon muutoksen jälkeen eri asumismuodoissa elävien yhdenvertaisuuden ja tupakointikieltojen johdonmukaisuuden kannalta olisi selkeämpää, että vastaava olettamasäännös sisältyisi tupakkalakiin.

Tupakkalain ikärajat

THL:n kanta: Tupakka- ja nikotiinituotteiden myynnin ikärajan nosto on keskeinen lisätoimi tupakkalain tavoitteen saavuttamiseksi. Laajasti kannatettu ensimmäinen askel on 20 vuoden ikäraja. Siirtymäajan jälkeen myynti nuorille ja tuleville sukupolville voitaisiin kieltää.

Edellisen tupakkalain muutoksen yhteydessä sosiaali- ja terveysvaliokunta (StVM 9/2025 vp) piti tärkeänä, että ikärajan nostamista 18 vuodesta 20 vuoteen arvioidaan ja tupakkalain jatkovalmistelu toteutetaan myös tältä osin edistämään kansanterveyttä ja käytön vähentämistä. THL pitää edellisten lausuntojensa mukaisesti oleellisena, että ikäraja nostetaan mahdollisimman pian, erityisesti liittyen myyntiin, muuhun luovuttamiseen ja välittämiseen (53 §). Myyjän vähimmäisikä (56 §) säilyisi ennallaan. Iso-Britanniassa hyväksyttiin keväällä 2026 lakimuutos, joka kieltää tupakan myynnin vuonna 2009 tai sen jälkeen syntyneille sukupolville.

THL:n näkemyksen mukaan vastaavanlainen myyntikielto voitaisiin toteuttaa niin ikään Suomessa, sisältäen myös nikotiinituotteet tupakkalain tavoitteen mukaisesti. Myyntikielto voisi astua voimaan siirtymäajalla, jos ikäraja nostetaan ensin 20 vuoteen.

Mika Salminen
Pääjohtaja

Piia Aarnisalo
Ylijohtaja, sote-palvelujärjestelmä

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Institutet för hälsa och välfärd
Finnish Institute for Health and Welfare
PL / PB / P.O. Box 30
FI-00271 Helsinki, Finland
Puh/tel +358 29 524 6000
thl.fi